

**PROJEKTŲ, SKIRTŲ GLOBĖJŲ (RŪPINTOJŲ) IR ĮVAIKINTOJŲ PAIEŠKAI,  
RENGIMUI, ATRANKAI, KONSULTAVIMUI IR PAGALBOS JIEMS PASLAUGOMS  
TEIKTI, VYKDYTOJŲ 2013 M. VEIKLOS REZULTATAI**

**Įstaigos, teikiančios globėjų (rūpintojų) ir įvaikintojų paieškos, rengimo, atrankos,  
konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugas**

Įgyvendinant Vaiko gerovės 2013–2018 m. programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. A1-547, ir jos įgyvendinimo plano priemones, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM) bei savivaldybėmis yra atsakinga už bendros globėjų (rūpintojų) ir įvaikintojų sistemos įgyvendinimą Lietuvoje. Nuo 2008 metų Lietuvoje vykdoma bendra globėjų (rūpintojų) ir įvaikintojų rengimo programa GIMK (globėjų ir tėvių mokymas ir konsultavimas). Programa įgyvendinama organizuojant globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems teikimo projektų konkursą. Remiantis Projektų, skirtų globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugoms teikti 2013–2018 metais, atrankos konkurso organizavimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-61, 2013 m. kovo 4 d. buvo paskelbtas konkursas. Atrankos konkurso organizavimo vertinimo komisija 2013 m. balandžio 19 d. atrinko ir skyrė finansavimą 22 projektams (iš 23 teiktų paraiškų). 2013 m. gegužės 22 d. Tarnyba pasirašė sutartis su 22 projektų vykdytojais. Kaip ir ankstesniais metais, išlieka bendra tendencija, jog įstaigos, įgyvendinančios projektus, dažniausiai bendradarbiauja daugiau nei su vienos savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriumi (toliau – VTAS). Vilniuje ir Kaune paslaugas teikia daugiau nei viena įstaiga. 2013 m. įstaigos buvo sudariusios sutartis dėl paslaugų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams teikimo su 57 savivaldybių administracijų VTAS.

<b>Eil. nr.</b>	<b>Įstaigos pavadinimas ir kontaktai</b>	<b>Projekto pavadinimas</b>	<b>Savivaldybės, kurių gyventojams, teikiamos globėjų (rūpintojų) paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos teikimo jiems paslaugos</b>
1.	<b>Elektrėnų socialinių paslaugų centras</b> Taikos g. 6 B LT-26115 Elektrėnai	„Vaikas šeimoje – mūsų bendras tikslas!“	Elektrėnų, Trakų r.
2.	<b>Gargždų socialinių paslaugų centras</b> Sodo g. 1 LT-96136 Gargždai	„Galiu būti globėju“	Klaipėdos m., Klaipėdos r., Pagėgių, Šilalės r., Šilutės r., Tauragės r.
3.	<b>Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centras</b> Turgaus g. 22/ Tomo g. 15 LT-92241 Klaipėda	„Išsaugokime vaiką šeimoje, bendruomenėje, visuomenėje“	Klaipėdos m., Klaipėdos. r., Neringos, Palangos m. , Šilutės r.
4.	<b>Kretingos socialinių paslaugų centras</b> Klaipėdos g. 133 C LT-97155 Kretinga	„Kelias į šeimą“	Kretingos r., Palangos m. , Skuodo r. , Šilutės r.
5.	<b>Marijampolės socialinės pagalbos centras</b> Bažnyčios g. 19 LT-68298 Marijampolė	„Aš jaučiuosi reikalingas“	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r. , Vilkaviškio r.
6.	<b>Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras</b> L. Giros g. 3 LT-83150 Pakruojis	„Priglausk mane“	Biržų r., Joniškio r., Pakruojo r., Radviliškio r.
7.	<b>Panevėžio socialinių paslaugų centras</b> Teatro g. 20A LT-35147 Panevėžys	„Gerai jaustis kartu“	Kupiškio r. , Panevėžio m., Panevėžio r. , Pasvalio r.
8.	<b>Plungės socialinių paslaugų centras</b> Mendeno g. 4 LT-90143 Plungė	„Globėjų (rūpintojų) ir tėvų socialinių kompetencijų ugdymas ir teikiamų socialinių paslaugų plėtra Plungės rajone“	Plungės r.
9.	<b>Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centras</b> Tilžės g. 63 B LT-78166 Šiauliai	„Globėjų ir tėvų paieška, rengimas, atranka, konsultavimas ir pagalbos jiems teikimas Šiaulių mieste ir rajone“	Akmenės r., Kelmės r., Mažeikių r., Radviliškio r. , Šiaulių m., Šiaulių r.
10.	<b>Švenčionių socialinių paslaugų centras</b> Stoties g. 16/2 LT-18123, Švenčionys	„Išsipildžiusi svajonė“	Ignalinos r. , Švenčionių r.
11.	<b>Utenos vaikų globos namai</b> J. Tumo-Vaižganto g. 50–1 LT-28185 Utena	„Globos ir įvaikinimo sistemos tobulinimas 2013-2015 m. Utenos, Zarasų, Molėtų, Rokiškio rajonuose“	Molėtų r. , Rokiškio r., Utenos r., Zarasų r.
12.	<b>Vaiko gerovės centras „Pastogė“</b> P. Plechavičiaus g. 21 LT-49260 Kaunas	„Profesinis pasirengimas vaiko labui“	Jurbarko r. , Kauno m.
13.	<b>Visagino socialinių paslaugų centras</b> Taikos pr. 13 LT-31110 Visaginas	„Padėk mane užauginti... Aš laikiu...“	Visagino, Zarasų r.

<b>Eil. nr.</b>	<b>Įstaigos pavadinimas ir kontaktai</b>	<b>Projekto pavadinimas</b>	<b>Savivaldybės, kurių gyventojams, teikiamos globėjų (rūpintojų) paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos teikimo jiems paslaugos</b>
14.	<b>VšĮ Alytaus šeimos pagalbos centras</b> Pulko g. 21 LT-62135 Alytus	„Vaiko globa šeimoje – alternatyva globai institucijoje“	Alytaus m., Alytaus r., Druskininkų, Lazdijų r., Varėnos r.
15.	<b>VšĮ „Papildoma mylia“</b> Respublikos g. 20–20 LT-89108 Mažeikiai	„Globėjų (rūpintojų) ir tėvių rengimas“	Mažeikių r.
16.	<b>VšĮ „Pagalbos paaugliams iniciatyva“</b> Varšuvos g. 4–1 LT-02103 Vilnius	„Viltis‘2014“	Šalčininkų r., Širvintų r., Vilniaus m. , Vilniaus r.
17.	<b>VšĮ Psichologinės paramos ir konsultavimo centras</b> Laisvės al. 38 c LT-44240 Kaunas	„Paslaugos globėjams ir tėviams“	Birštono, Jonavos r. , Kaišiadorių r., Kauno r., Kėdainių r. , Prienų r., Raseinių r.
18.	<b>VšĮ „Soneima“</b> J. Biliūno g. 3 LT-87317 Telšiai	„Globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieška, rengimas, atranka, konsultavimas ir pagalbos jiems teikimas Telšių rajone“	Telšių r.
19.	<b>VšĮ SOTAS (Socialinės tarnystės savanoriai)</b> Kalvarijų g.159 LT-08313 Vilnius	„Būsimųjų tėvių ir globėjų (rūpintojų) rengimas ir jiems skirtų paslaugų plėtotė Vilniaus mieste“	Vilniaus m.
20.	<b>VšĮ Šeimos santykių institutas</b> Zamenhofo g. 9/Kurpių g. 10 LT- 44287 Kaunas	„Pagalba tėviams ir globėjams – pagalba vaikui“	Kauno m. , Kauno r. , Raseinių r.
21.	<b>VšĮ Vaikų ir paauglių socialinis centras</b> Švenčionių g. 18 A LT-151019 Nemenčinė, Vilniaus r.	„Sėkminga globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieška, rengimas, atranka, konsultavimas ir paslaugų jiems teikimas“	Vilniaus m. , Vilniaus r.
22.	<b>VšĮ Vaiko ir tėvų centras „Aš ir mes“</b> Radvilėnų pl. 5–24 LT-50264 Kaunas	„Priimk kitokį...“	Kauno m., Lazdijų r.

Paslaugas globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams teikia tam parengti specialistai. Jų tinkamumas vykdyti asmenų pasirengimo globoti (rūpintis) ar įvaikinti vaiką patikrinimą atliekamas specialistų atestacijos metu. Specialistai atestuojami vieneriems metams. 2013 metais pakartotinai atestuoti 44 GIMK socialiniai darbuotojai, naujai – 18 GIMK socialinių darbuotojų.

### **Įvadiniai mokymai pagal GIMK programą**

Nuo 2008 m. asmenys, norintys tapti globėjais (rūpintojais) ar įvaikintojais, turi išklausti įvadinius mokymus pagal GIMK programą. Įvadiniai mokymai pagal GIMK programą trunka apie

tris mėnesius, mokymų programą sudaro 10 susitikimų ciklas. Vykstant mokymams bei jiems pasibaigus, atestuoti GIMK socialiniai darbuotojai lankosi asmenų, norinčių tapti globėjais (rūpintojais) ar įvaikintojais, namuose ar organizuoja susitikimus įstaigoje (ne mažiau nei 2 susitikimai), kurių metu pusiau struktūruoto interviu metodu renkama informacija, reikalinga išvados, dėl būsimų globėjų (rūpintojų) ir tėvių pasirengimo globoti (rūpintis) ar įvaikinti vaiką, rengimui. Mokymai ir išvados parengimas trunka apie 4 mėnesius, išimtiniais atvejais, kai reikalinga papildoma informacija, šis procesas gali užtrukti iki pusės metų ar ilgiau.

2013 m. įvadiniai mokymai pagal GIMK programą organizuoti 47 grupėms. Lyginant 2011–2013 metų duomenis, šis skaičius išlieka panašus kaip ir ankstesniais metais – 2011 metais organizuotos 47 grupės, o 2012 metais – 46 grupės. 2013 metais įvadiniuose mokymuose pagal GIMK programą dalyvavo 511 asmenų / 321 šeima, iš jų 351 asmuo / 236 šeimos, norinčios tapti globėjais (rūpintojais), ir 160 asmenų / 85 šeimos, norinčios tapti įvaikintojais. Lyginant su 2011–2012 metais, stebimas asmenų, lankančių įvadinius mokymus pagal GIMK programą, skaičiaus stabilumas (2012 metais įvadinius mokymus pagal GIMK programą lankė 503 asmenys / 318 šeimų, o 2011 metais – 507 asmenys / 311 šeimų).

### **Tęstinės paslaugos globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams**

Vis didesnis įstaigų dėmesys skiriamas tęstinių paslaugų globėjų (rūpintojų) ir įvaikintojų šeimoms, kuriose jau auga globojami (rūpinami) ar įvaikinti vaikai, teikimui. Tęstinės paslaugos – tęstiniai mokymai pagal GIMK programą savitarpio paramos grupės globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams bei atestuotų GIMK socialinių darbuotojų, psichologų ir kitų specialistų teikiamos individualios bei šeimos konsultacijos.

Nuo 2011 m. organizuojami tęstiniai mokymai pagal GIMK programą, kurių temos pasirenkamos atsižvelgiant į mokymus lankančių globėjų (rūpintojų) ar įvaikintojų šeimų poreikius. Dažniausiai tęstiniai mokymai pagal GIMK programą buvo vedami šiomis temomis: „Savivertės suvokimas ir vertinimas“, „Savivertės formavimas ir elgesio reikšmės suvokimas“, „Drausmės reikšmė vaiką globojant, auklėjant ir tenkinant jo vystymosi poreikius“, „Pagarba ir parama vaiko ir jo biologinės šeimos ryšiams“, „Vaiko ir jo šeimos ryšių palaikymas“, „Rizikos grupių vaikų vystymosi poreikių tenkinimo pagrindai“, „Bendravimas su vaikais ir paaugliais“, „Lytinio ugdymo klausimai“, „Dirbk kaip profesionalios komandos narys“ ir „Pozityvaus elgesio skatinimas“. 2013 m. tęstiniai mokymai pagal GIMK programą organizuoti 96 grupėms.

2013 metais organizuotos 29 savitarpio paramos grupės. Savitarpio paramos grupėse globėjai (rūpintojai) bei įvaikintojai aptaria vaikų auginimo patirtį, padeda vieni kitiems įveikti iškilusius sunkumus, susijusius su globojamo (rūpinamo) ar įvaikinto vaiko auginimu, dalijasi panašiais išgyvenimais bei veiksmingais auklėjimo būdais.

Iš vis 2013 metais tęstiniuose mokymuose pagal GIMK programą ir savitarpio paramos grupėse dalyvavo 709 globojantys (rūpinantys) ar įvaikinę asmenys. Lyginant su 2011–2012 metais, stebimas išaugęs minėtų paslaugų gavėjų skaičius (2011 metais šias paslaugas gavo 540 asmenų, o 2012 metais – 547 asmenys).

2013 metais 9 įstaigos teikė globėjų (rūpintojų) ir įvaikintojų šeimoms socialinio darbuotojo ir (ar) psichologo konsultacijas. Iš viso suteiktos 738 konsultacijos.

### **Globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams teikiamų paslaugų viešinimas**

Populiarinant vaiko globos (rūpybos) šeimoje ir įvaikinimo idėją bei projektų vykdytojų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams teikiamas paslaugas, 2013 metais dažniausi viešinimo būdai buvo skelbimai bei informaciniai straipsniai spaudoje bei interneto tinklapiuose.

VšĮ Vaiko ir tėvų gerovės centro „Aš ir mes“ atestuoti GIMK socialiniai darbuotojai nufilmavo interviu, kuriame įvaikinusi šeima dalijasi patirtimi apie įvaikinimo tvarką bei galimybes. Jį galima rasti Tarnybos interneto svetainėje. Taip pat minėta įstaiga sukūrė 2 dvidešimties minučių trukmės vaizdo siužetus apie globos institucijoje augančius vaikus, turinčius specialiųjų poreikių.

Geroji praktika atskleidžia, jog ieškoma naujų, patrauklių būdų, galinčių paskatinti asmenis tapti globėjais (rūpintojais) ar įvaikintojais.

## IŠVADOS

1. 2013 metais 22 įstaigos įgyvendino projektus, skirtus globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugoms teikti.
2. 2013 metais praversti įvadiniai mokymai pagal GIMK programą 47 grupėms. Jas lankė 351 asmuo / 236 šeimos, norinčios globoti (rūpinti) vaiką ir 160 asmenų / 85 šeimos, norinčios įvaikinti. 2013 metais asmenų, norinčių tapti globėjais (rūpintojais), buvo 15 daugiau nei 2012 metais, o asmenų, norinčių įvaikinti, 7 asmenimis mažiau.
3. 2013 metais praversti tęstiniai mokymai pagal GIMK programą 96 grupėms bei organizuotos 29 savitarpio paramos grupės, kuriose dalyvavo 709 globojantys (rūpinantys) ir įvaikinę asmenys.
4. Populiarinant vaiko globos (rūpybos) šeimoje ir įvaikinimo idėją bei projektų vykdytojų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams teikiamas paslaugas, 2013 metais dažniausi viešinimo būdai buvo skelbimai bei informaciniai straipsniai spaudoje ir interneto tinklapiuose.